

Uchwała nr 29/2025
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 23 kwietnia 2025 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności części uchwały Rady Gminy Malczyce nr XIV/107/2025
z dnia 25 marca 2025 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej z budżetu
Gminy Malczyce spółkom wodnym, trybu postępowania w sprawie udzielania dotacji
oraz sposobu ich rozliczania

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2025 r. poz. 7) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465, z późn. zm.), Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu

stwierdza nieważność

§ 8 uchwały Rady Gminy Malczyce nr XIV/107/2025 z dnia 25 marca 2025 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Malczyce spółkom wodnym, trybu postępowania w sprawie udzielania dotacji oraz sposobu ich rozliczania — z powodu istotnego naruszenia art. 443 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. — Prawo wodne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1087, z późn. zm.)

Uzasadnienie

Uchwała Rady Gminy Malczyce nr XIV/107/2025 Rady Gminy Malczyce z dnia 25 marca 2025 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Malczyce spółkom wodnym, trybu postępowania w sprawie udzielania dotacji oraz sposobu ich rozliczania wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w dniu 28 marca 2025 roku.

W wymienionej uchwale zawarto m.in. następujące regulacje:

„§ 8. 1. Wójt Gminy Malczyce lub osoba przez niego upoważniona może dokonać sprawdzenia stanu realizacji zadania.

2. Spółka wodna jest zobowiązana do udostępnienia na każde wezwanie osób, o których mowa w ust. 1 wszelkiej dokumentacji niezbędnej do dokonania oceny prawidłowości wykonania zadania.

3. Zakres oceny może obejmować:

- 1) sprawdzenie przeznaczenia i wykorzystania dotacji;
- 2) sprawdzenie zgodności wykonywanych zadań z umową;
- 3) sprawdzenie prawidłowości udokumentowania realizowanego zadania;
- 4) sprawdzenie prawidłowości prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej.

4. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości na podstawie dokonanej oceny wykonania zadania Wójt Gminy Malczyce ma prawo:

- 1) wskazać spółce sposób i termin usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości;
- 2) żądać zwrotu dotacji na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.”.

Badając zgodność z prawem przedmiotowej uchwały, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu zważyło, co następuje:

Przepis powołanego w podstawie prawnej badanej uchwały art. 443 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. — Prawo wodne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1087, z późn. zm.) upoważnia radę gminy do określenia w drodze uchwały zasad udzielania dotacji na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych oraz na finansowanie lub dofinansowanie inwestycji, trybu postępowania w sprawie udzielenia tej dotacji oraz sposobu jej rozliczenia.

Norma kompetencyjna wynikająca z art. 443 ust. 4 ustawy Prawo wodne nie daje zatem podstaw do uregulowania kwestii dotyczących kontroli wykorzystania dotacji (sprawdzenia stanu realizacji zadania). Każda kontrola administracyjna w stosunku do podmiotu niepodlegającego organowi kontrolującemu wymaga wyraźnego upoważnienia ustawowego.

Realizując kompetencję prawodawczą organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu ustawowym. Zgodnie z ukształtowaną linią orzecniczą Naczelnego Sądu Administracyjnego do rodzajów naruszeń przepisów skutkujących stwierdzeniem nieważności uchwały organów jednostek samorządu terytorialnego zaliczyć należy naruszenia: przepisów wyznaczających kompetencje do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego — przez wadliwą ich wykładnię — oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał (np. wyroki NSA: z dnia 3 grudnia 1996 r. sygn. akt SA/Wr 949/96 i z dnia 11 lutego 1998 r. sygn. akt II SA/Wr 1459/97).

Z tych też względów w ocenie Kolegium Izby należało uznać, że regulacja zawarta w § 8 uchwały (odnosząca się do kontroli wykorzystania dotacji) w sposób istotny narusza art. 443 ust. 4 ustawy Prawo wodne.

Niezależnie od powyższego, Kolegium Izby wskazuje, że:

- zawarte w załączniku nr 1 pkt 1 lit b i załączniku nr 2 pkt 1 lit b postanowienia odnoszą się do katastru wodnego; zgodnie z art. 538 ust. 4 w związku z art. 329 ust. 1 ustawy Prawo wodne z dniem wejścia w życie tej ustawy, tj. z dniem 1 stycznia 2018 r., dotychczasowy kataster wodny stał się systemem informacyjnym gospodarowania wodami, który jest prowadzony w systemie teleinformatycznym;
- z uchwały wynika, że udzielana na jej podstawie dotacja może stanowić pomoc de minimis; wraz z uchwałą nie przesłano dokumentów, które potwierdzałyby, że projekt uchwały stosownie do art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. z 2025 r. poz. 468) został zgłoszony Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który w terminie 14 dni może przedstawić zastrzeżenia dotyczące przejrzystości zasad udzielania pomocy.

Biorąc powyższe pod uwagę, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu orzekło jak w sentencji uchwały.

Na niniejszą uchwałę Radzie Gminy Malczyce przysługuje skarga, którą wnosi się do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, ul. Świętego Mikołaja 78/79, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od daty doręczenia uchwały.

Przewodnicząca Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
we Wrocławiu

Lucyna Hanus